Družbena skrb za starejše osebe:

Njihova pravica - naša dolžnost

V okvir socialne politike spadajo prav vsa področja, ki zadevajo človeka in opredeljujejo njegov družbeni in življenjski položaj. Zagotoviti minimum življenjskega standarda vsakemu človeku je ustavno določilo. To pomeni, da moramo nenehno skrbeti za izboljšanje gmotnega položaja vseh kategorij prebivalstva, zlasti tistih z nizkimi osebnimi dohodki in posebej za starejše ljudi, zlasti upokojence. Pravica, ki jim pripada iz njihovega minulega dela, nam nalaga posebno dolžnost. Ne samo, da jim zagotovimo primerne dohodke za preživljanje, temveč vsestransko socialno in zdravstveno varnost...

Na podlagi socialnega programa o družbeni skrbi za starejše osebe moramo v naslednjih letih načrtno pospeševati gradnjo domov za starejše osebe — upokojence in zagotoviti ustrezne kapacitete posteljnega fonda (Ljubljana bo imela v letu 2000 okoli 42.000 prebivalcev, starih nad 65 let. Potrebe posteljnega fonda v domovih bodo takrat znašale okoli 2500 do 3000 postelj).

Skozi ustrezen sistem financiranja moramo zbirati sredstva iz različnih virov (ne samo 4 % iz sklada pokojninsko-invalidskega zavarovanja) in zagotoviti potrebna finančna sredstva za gradnjo novih domskih kapacitet in izvajanje celotnega programa družbene pomoči za starejše osebe.

Težišče nalog v krajevni skupnosti

Osnovne potrebe starejših ljudi so v glavnem enake kot pri ostalem prebivalstvu. Problemi, s katerimi se le-ti srečujejo, največkrat ne nastajajo zaradi posebne narave njihovih potreb, ampak zaradi nesposobnosti, da bi te potrebe sami krili. Pri tem gre za zagotavljanje pogojev, da si starejši ljudje čim dalj samostojno urejajo življenje in za konkretno pomoč tistim, ki jo potrebujejo.

Nedvomno je vprašanje služb za pomoč v gospodinjstvu pri oskrbi ali negi starejših ljudi danes najbolj pereče. Tako potrebuje raznovrstno pomoč v gospodinjstvu veliko število normalno se starajočih državljanov. Nego, zlasti strokovno, potrebuje sicer manjši odstotek ljudi (to so težje bolni), vendar pa potrebujejo tudi te osebe vse ostale gospodinjske usluge, zlasti če žive same. Razen tega nastopa v vsakdanjem življenju vrsta drobnih, a za starega človeka pomembnih stvari, ki naj bi jih urejali (če nimajo svojcev) drugi ljudje: sosedje, znanci, šolska mladina oziroma drugi. Staremu človeku so tudi omejene možnosti za družbeno in kulturno življenje, razvedrilo. Muči ga občutek nepotrebnosti in nekoristnosti.

Z dograditvijo programiranih domov za upokojence bo dobila Ljubljana 6 centrov, ki bodo postopoma prevzemali organizirano službo vsestranske pomoči pri oskrbi starejših oseb na njihovem domu. Nosilci organiziranega socialnega varstva starejših občanov so na ta način (razen zdravstvenih domov in centrov za socialno delo) tudi domovi upokojencev za določeno področje.

Osnovna institucija za razvoj družbene skrbi za starejšo populacijo pa je krajevna skupnost, ki jo pojmujemo kot živ organizem, na katerega območju deluje: razne socialno-zdravstvene komisije, vrsta družbenih organizacij in društev, šole, organizacije združenega dela in drugi. Koordinirano delo vseh navedenih dejavnikov v zvezi s problemi ostarelih ljudi bo pospešilo in utrdilo raznovrstne oblike sosedske pomoči ter hkrati z aktiviranjem širokega kroga občanov doprineslo k utrjevanju medčloveških odnosov.

Program družbene akcije za pomoč starejšim občanom mora zrasti iz krajevnih skupnosti, kjer težiščne naloge predstavljajo oz. obsegajo naslednje dejavnosti: evidentiranje ostarelih ljudi, mobilizacija širokega kroga sodelavcev in usposabljanje oseb, ki delajo na teh problemih, organizacija posvetovanj, usklajevanje prizadevanj vseh dejavnikov v krajevnih skupnostih in končno konkretne akcije solidarnosti in neposredno dajanje pomoči ostarelim ljudem, organizacija raznih oblik zaposlitve in razvedrila idr.

Dom — širši družbeni center

V Ljubljani in okolici moramo pospešeno graditi ustrezne domove za starejše osebe in zagotoviti ustrezne kapacitete posteljnega fonda. V začetku letošnjega leta je imela Ljubljana 925 postelj, minimalne potrebe pa znašajo vsaj 1100 postelj. Ob tem pa, ko gradimo domove, si moramo prizadevati, da dobijo domovi upokojencev širši družbeni značaj in morajo opravljati predvsem dve osnovni funkciji: nuditi morajo popolno oskrbo upokojencem, ki pridejo prebivat v dom in obenem morajo postati nepogrešljiv dejavnik za pokrivanje določenih potreb starejšega prebivalstva v svojem okolišu. Sem pa spada priprava dietične in ostale primerne prehrane za starejše ljudi. To lahko upokojenci dobivajo v domu ali jo odnašajo. Za Ljubljano bi morali v perspektivi (v okviru enega ali več domov) organizirati službo odvažanja oziroma dostave tople hrane vsaj enkrat dnevno za starejše in bolne na njihove domove. Dom bi moral organizirati tudi dnevno bivanje upokojencev, v katero bi vključili prehrano, počitek, pomoč pri kopanju, družabno in klubsko življenje. V domu bi organizirali klubsko dejavnost za upokojence iz bližnjega okoliša, razgibovalno-rekreativno dejavnost (nego nog!). Posebej bi morali razviti tudi strežniško službo za pomoč starejšim občanom na njihovih stanovanjih, še zlasti zato, ker je dom tudi materialna baza za prehrano in pranje in ima strokovne delavce.

Ne zanemarjajmo gerontologije

Domovi za starejše občane morajo skrbeti tudi za strokovno usposabljanje iz gerontologije vseh profilov delavcev v domovih, posebno še strežnega in medicinskega kadra. Usposabljanje teh najbolj deficitarnih kadrov mora biti enotno za celotno Slovenijo. Program za usposabljanje mora sprejeti gerontološko društvo Slovenije, njegovo izvajanje, predvsem program usposabljanja pa naj se zaupa Inštitutu za gerontologijo.

Usposabljanje mora biti permanentno Vsakokratno dopolnilno usposabljanje je treba zaključiti z izpitom. V delovnih organizacijah je treba dodatno finančno stimulirati gerontološko društvo, družbeno ovrednotiti poklic strežnice ostarelih in izvesti široko akcijo s pomočjo ostalih družbenih dejavnikov za kadrovanje le-teh. Financiranje izobraževanja kadrov morajo prevzeti izobraževalne skupnosti določenega območja. Tovrstno izobraževanje mora služiti tudi kot usposabljanje kadrov za pomoč starejšim osebam na terenu. Intenzivno izobraževanje v smeri gerontologije bi morali uvesti na srednji in višji šoli za medicinske sestre, višji šoli za socialne delavce, na Medicinski fakulteti v okviru diplomskega in podiplomskega študija.

V domovih za starejše ljudi je potrebno čimprej zadovoljivo urediti tudi zdravstveno varstvo. Za to mora skrbeti pristojen zdravstveni dom, ki mora tudi organizirati nadomeščanje zdravstvenega kadra in strokovno kontrolirati delo. Svoj metodološki in strokovni center pa ima zdravstvena služba v domovih za starejše ljudi v Inštitutu za gerontologijo.

Boris ČERNE

Poskrbimo, da bo njihova jesen prijetna...

ČISTEJŠI ZRAK

V Aeru, tovarni celuloze Medvode so rekonstruirali obrat pinotana, kjer so trikratno povečali proizvodnjo z uporabo odpadne lužine, ki je prej odtekala v reko Soro. Lani so postavili naprave za regeneracijo žveplovega dioksida, obenem pa opustili proizvodnje tega plina na bazi pirita, ki je prej močno onesnaževal ozračje in reko Soro. Nov sistem proizvodnje je na bazi žvepla in povsem zaprt ter ni možnosti onesnaževanja. V te naprave so vložili 10 milijonov dinarjev, precej več pa morajo odšteti za uvozne surovine za tovrstno proizvodnjo.

Nova toplarna, ki je zgrajena za novo proizvodnjo papirja, je na kurjenje z mazutom, ko pa bo zgrajeno plinovodno omrežje v Sloveniji, bo plin zamenjal mazut, s tem pa bo onesnaževanje ozračja zares minimalno.

Naj bo tudi Šiška bela

Da bi občinski praznik proslavili čimbolj svečano in prijetno, vas Turistično društvo Ljubljana-Šiška poziva in vabi: OČISTIMO SVOJE OKOLJE, ULICE, PARKE, ZELENICE, SADOVNJAKE, VRTOVE IN SVOJE DOMOVE, Z ROŽAMI PA OKRASIMO VSA OKNA IN BALKONE!

Hišni sveti, podjetja, šole, VVZ, trgovine, obrtniki, hišni lastniki, vsi na tekmovanje za lepši videz našega okolja in nagrada ne bo izostala!

Za ureditev najlepšega okolja največja nagrada.

Za najlepše okno, balkon — nagrada.

Za najboljši spis na temo turizem, v šoli — nagrada.

Za ureditev čistoče ob glavni vpadnici — Celovški cesti — posebna in največja nagrada.

Urejeno okolje naj bo naša stalna skrb, to je naše ž i v l j e n j e!

Komisija, ki fotografira in ocenjuje, kaj je lepega in slabega, je na terenu v času: od 25. 4. do 5. 5. 1975; od 1. 6. do 15. 6. 1975 in od 15. 8. do 5. 9. 1975.

TURISTIČNO DRUŠTVO LJUBLJANA-ŠIŠKA